

KOMENTAR

Katja
Glešič

Rdeča luč je nekam bleda

V dokumentaciji za plinski terminal v Žavljah, ki jo je pripravil španski Gas Natural, požegnalo pa italijansko okoljsko ministrstvo, se je znašla tudi slika, kako bi bil na kraju samem videti ta v italijanskem vrhu tako zaželen energetskega objekt. Na morju nasproti Milj so narisali privezno ploščad in tanker z zemeljskim plinom, na kopnem še dva rezervoarja za plin, povsod v ozadju fotografije pa se razprostira zelena pokrajina. Nazorno, ni kaj. A to je ponarejena slika. V resnici tam ni samo grmičevja, ampak stojijo tudi številne stanovanjske hiše in kopica druge nevarne industrije, ki so jih "pozabili" vrisati.

To je le najbolj preprosta, skoraj otroška pripomba na dokumente, ki so temelj za gradnjo plinskega terminala v Žavljah in jo lahko opazi že laik. Mrgoli pa tudi strokovnih lukenj; vse bolj so utemeljene ugotovitve, da so podatki o okoljskih vplivih in varnostnih tveganjih, ki bi jih imel ta uplinjevalnik, pomanjkljivi in zavajajoči.

Več kot je informacij, jasnejši kot so argumenti, glasnejše je nasprotovanje žveljskemu terminalu. V zadnjem času je preboj očiten. Okoljevarstveniki niso več osamljeni. Župani Milj, Doline in Kopra s tožbo na upravnem sodišču v Trstu izpodbijajo soglasje za plinski terminal. Skupina neodvisnih strokovnjakov iz Italije in Slovenije "sesuje" dokumente Gas Naturala, kar močno odmeva vse do Rima. Slovenija vztraja, da jo Italija obravnava kot državo, ne pa le kot stranko v postopku.

Če torej sklenemo, da zgodba s terminalom Žavlj je za Gas Natural še ni dobljena, pa moramo na slovenski strani ugotoviti nekaj drugega: da zgodba s terminalom Koper za nemški TGE še ni izgubljena.

Včeraj smo v Portorožu, denimo, poslušali študijo, ki pravi, da Koprčani in Ankarancani ne bi tvegali, če bi jim v Kopru postavili plinski terminal. Tudi te študije marsikdo ne bo jemal resno, še posebej zato ne, ker jo je naročilo in plačalo prav podjetje TGE, ki bi uplinjevalnik gradilo. Nekaj pa le velja izluščiti iz tega: TGE je očitno zelo vztrajen. In morda ima dobre razloge za to.

Resda je Lahovnikovo gospodarsko ministrstvo tej družbi zavrnilo izdajo energetskega dovoljenja za plinski terminal. A ta rdeča luč ne sveti nič kaj prepričljivo. Projekt TGE v Sloveniji še zdaleč ni brez zaveznikov; vse pogostejše opažamo, da jih ima največ prav tam, kjer so mu uradno postavili prvo oviro.

PORTOROŽ ▶ Študija o prometno-varnostnih vidikih morebitnega plinskega terminala v Kopru

Plinski oblak le nad Luko

Eksplodizija, ki "udari" do gosto naseljenih delov Kopra? Požar, ki lahko ogrozi prebivalstvo Kopra in Ankarana? Ti scenariji niso realni, je pokazala preliminarne študije o varnostnih in prometnih vidikih morebitnega plinskega terminala v Kopru. Izdelali so jo strokovnjaki fakultet za pomorstvo in za kemijo, naročila pa jo je družba TGE, ki bi rada v Kopru zgradila plinski terminal.

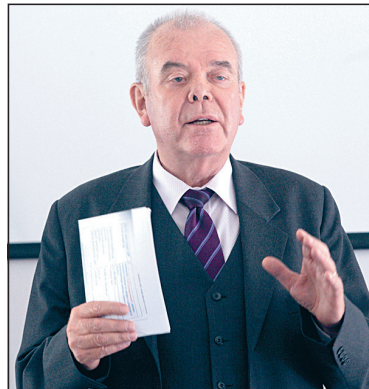
Morebitni terminal utekočinjenega zemeljskega plina (UZP) v Kopru po varnostni plati ne pomeni prekomernega vpliva na okolje in prebivalstvo. Seveda pod pogojem, da bi investitor uporabil najsodobnejšo tehnologijo in izbral varne rezervoarje. Tako kaže študija, ki so jo avtorji predstavili včeraj in po sklopih obravnava posamezne segmente varnosti.

Dr. Peter Vidmar je analiziral posledice različnih nezgod, od poškodb tankerja in izhlapevanja plina do zloma nakladalne roke. V predvidenih scenarijih je tveganje za okoliško prebivalstvo neznavno. "Tveganju oziroma potencialnim vplivom so izpostavljeni predvsem zaposleni v Luki Koper v bližini drugega pomola, a pod do-

Janko Puklavac iz družbe TGE, ki je plačala izvedbo varnostnih analiz in ki želi zgraditi terminal v Kopru, pravi, da bodo kljub sporu z državo - ta jim je zavrnila izdajo energetskega dovoljenja - še vztrajali: "A ne predolgo. Če Slovenci ne vidimo priložnosti, jo bodo drugi."

voljeno mejo sprejemljivega tveganja," pravi Vidmar.

Dr. Stojan Petelin, vodja in koordinator študije, se je poglobil v varnost plinskih terminalov (brez tankerjev). "Tankerji, ki so veliko bolj varni od drugih ladij, so

Janko Puklavac: "Vztrajali bomo, a ne predolgo"

Stojan Petelin: "Plinski oblak bi bil dolg največ nekaj sto metrov, torej bi bil znotraj ograje luke in na morju"

še vedno najšibkejša točka v tem procesu. Najsodobnejši rezervoarji so namreč izjemno varni. In taki bi morali biti, če se že odločamo za terminala, bodisi v Žavljah bodisi v Kopru," pravi

Poudarja, da UNP na prostem nikoli ne eksplodira, gorljiva cona pa zajema območje, kjer je UNP v mešanici z zrakom v razmerju od pet do 15 odstotkov. Veliko je tudi strahu zaradi plinskega oblaka, ki bi potoval proti gosto naseljenemu območju. "Zaradi preventivnih ukrepov bi bil lahko tak oblak dolg največ nekaj sto metrov, torej bi bil znotraj ograje Luke in na morju" pravi Petelin.

Analiziral je tudi posledice morebitnega terorističnega napada na tanker. Zaradi učinka eksploziva je pričakovati takojšen požar na mestu izliva utekočinjenega

plina. "Ob simulaciji požara iz luknje na tankerju s premerom 1,5 metra dosedanje varnostne analize kažejo, da požar v Kopru in Ankaranu ne bi bil nevaren za ljudi," še ugotavlja Petelin.

Marko Perkovič je analiziral prometni vidik: "V 40 letih na 80.000 potovanjih je bilo z LNG ladjami 158 nesreč, in to brez večjih posledic." Izračuni kažejo, da je ob sedanjem prometu v Luki verjetno eno trčenje vsakih 80 let. Kljub temu pa je seveda pomembno, da smo pri LNG ladjah previdni. To pomeni spremstvo enega ali dveh vlačilcev, zgodnji prihod pilota, prilagojena hitrost vseh ladij in sprva manj pogosti prihodi LNG ladij.

SONJA RIBOLICA

Luka in Franco Juri: Intelekt naprodaj

"Ta študija je žalosten primer, kako poceni so nekateri strokovnjaki, na primer prof. Stojan Petelin, pripravljeni prodati lasten intelekt in kredibilnost," komentira Luka Juri (SD). Študija je namreč v nasprotju z zaključki podobne študije, ki jo je ista raziskovalna skupina, pod vodstvom istega človeka, izdelala lani, ugotavlja tudi Franco Juri (Zares). Takrat so namreč raziskovalci ugotovili velike nevarnosti, danes pa so te nevarnosti "magično" izginile, se spominja Luka Juri: "Verjetno je to magijo naredil denar, s katerim je bila študija plačana, TGE-jev namreč."

LJUBLJANA ▶ Gospodarstveniki državi našteji, katere ukrepe hočejo

Država naj omogoči razvoj

Vrh gospodarstva, ki ga je včeraj pripravila gospodarska zbornica (GZS), za predsednika vlade Boruta Pahorja ni bil le prijeten klepet z gospodarstveniki. Predvsem se je naposlušal predlogov in zahtev, kaj naj naredi vlada, da bo odgovorila na dejanske potrebe podjetij. Še zlasti so pomembna vlaganja v raziskave in razvoj, menijo v podjetjih, pri tem pa mora država pomagati in ne metati polena pod noge.

Gospodarstveniki, predsednik države Danilo Türk in predsednik vlade Borut Pahor niso mogli tudi mimo zahtev po zvišanju minimalne plače. Treba je ohraniti socialni dialog, v katerem bo na koncu vsaka stran prispevala nekaj, poudarja generalni sekretar GZS Samo Hribar Mi-

lič. "Ne moremo zagotoviti višjih plač, če ne bomo dobili učinkovitejših razvojnih politik in tudi ne moremo računati na podporo zaposlenih, če uspehov ne bomo znali deliti z njimi."

Pahor sicer napoveduje, da bodo v prihodnjem letu časi za gospodarstvo boljše, čeprav se bodo raz-

mere v nekaterih branžah, zlasti v gradbeništvu, še poslabševale. Kriza naj bi tudi še naprej udrihala po delavcih. "Šteli bi za uspeh, če ne bo v prihodnjem letu v času pred božičem nezaposlenih manj kot 120.000 ljudi," pravi.

Naloga vlade je pripraviti izhodno strategijo in oblikovati reforme ter ukrepe, ki so nujni za spremembo upravljanja javnih institucij ter spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti. Po premierjevih napovedih naj bi kmalu začeli veljati ukrepi za pomoč malim in srednjim

podjetjem z jamstvi za bančne kredite, objavljen bo javni razpis za sofinanciranje nakupa nove tehnološke opreme, država bo ustanovila sklad tvegane kapitala, pomagala pri zaposlovanju strokovnjakov.

Gospodarstveniki pa so vladi sporočili, da si bolj kot besed in napovedi želijo dejanj. Ukrepe, ki bi jih potrebovalo gospodarstvo, je nanizal Iztok Seljak iz Hidrie. Pričakujejo takojšnjo racionalizacijo zdaj predragega javnega sektorja. Podjetja hočejo tudi takojšnjo uveljavitev fleksibilne delovne zakonodaje. "Mogoče si še kdo misli, da štiti katere od zaposlenih, a zaradi svoje rigidnosti povzroča nekonkurenčnost, nizke plače in brezposelnost," je bil do veljavnih zakonov oster Seljak.

Posebej pa je poudaril, da je treba proračunski denar, ki je namenjen visokotehnološkemu preskrbovanju, resnično nameniti temu. Hidria namreč okuša prav to: za projekte, s katerimi sodeluje pri zahtevnem evropskem tehnološkem razvoju, pri slovenskih ministrstvih ne dobi podpore.

Zahteve po spodbujanju tehnološkega razvoja so

prihajale iz mnogih podjetij. Poleg tega bi bilo treba delo razbremeniti dajatev, spodbuditi banke k dajanju kreditov, podjetjem pomagati pri preboju na tuje trge, spodbuditi črpanje evropskega denarja in debirokratizirati poslovanje.

JANA KREBELJ

Gospodarstveniki in politiki na vrhu gospodarstva

Foto: STA

MLADINA

PRIHAJA STRES
 ZAKAJ NOVI NADŠKOF NE
 MORE BITI DRUGAČEN, KOT
 JE BIL FRANC RODE?

AFGANISTAN:
 SEDEM RAZLOGOV, ZAKAJ BI
 SE MORALA SLOVENSKA
 VOJSKA TAKOJ VRNITI

DR. BOŽO REPE
 OBLETNICI AKCIJE SEVER
 IN NASTANKA DEMOSA

INTERVJU
 DR. ULRICH BECK O
 POSLEDICAH KRIZE

ARHITEKTURNI
 NATEČAJI
 ZLORABA POD KRINKO
 PRIHRANKA

SHINE A LIGHT
 MLADINA + DVD ZA 7,80 €

MLADINA D.O.O., DUNAJSKA C. 51, LJUBLJANA